

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecător: Crigan Dragoș)
Dosar nr. 2a-1060/22 (2-18166054-02-2a-01032022)

D E C I Z I E

13 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componența:

Președintele completului, judecătorul

Maria Guzun

Judecătorii

Victoria Sîrbu și Virgiliu Buhnaci

Grefier

Ana Roșu

Interpret

Diana Guzun

Examinând în ședința publică apelul declarat de Ghelici Fiodor împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09 decembrie 2021, emisă în cauza civilă la acțiunea înaintată de B.C. „Moldova Agroindbank” S.A. către Ghelici Fiodor, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T:

Circumstanțele cauzei:

La data de 22 iunie 2018, B.C. „Moldova Agroindbank” S.A. s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Ghelici Fiodor, cu privire la încasarea datoriei în mărime de 143302 lei și a cheltuielilor de judecată

În motivarea acțiunii a indicat că, conform contractului de credit nr. ***** din 03.12.2007, Ghelici Fiodor a primit de la B.C. „Moldova Agroindbank” S.A. (filiala Miron Costin) un credit în sumă de 300 000 lei pentru reparația casei de locuit, cu termenul final de rambursare la data de 02.12.2022.

Susține că, Ghelici Fiodor nu-și onorează obligațiile contractuale privind rambursarea creditului și achitarea dobânzii calculate pentru utilizarea lui, încălcând astfel prevederile pct. 2.5.1 a contractului de credit nr. ***** din 03.12.2007 și prevederile legislației în vigoare privind executarea obligațiilor.

Indică că, potrivit subpunctului 3.2.2. lit. a) a contractului de credit nominalizat, banca are dreptul, în mod unilateral, la discreția sa, anunțând în scris debitorul cu 15 zile calendaristice înainte, să ceară restituirea anticipată a creditului, în cazul reținerii rambursării sumei creditului, achitării dobânzii sau a altor sume pasibile de plată cu peste 60 zile calendaristice.

Suplimentar reclamantul menționează că, prin reclamația nr. 20003EE00513

din 10.05.2018, a solicitat pârâtului, achitarea integrală a datoriei față de bancă, însă reclamația nu a fost satisfăcută.

La data de 05 mai 2021, reprezentantul B.C. „Moldova Agroindbank” S.A. a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a indicat că, la data de 08.05.2020 banca a vândut din numele debitorului ipotecar Ghelici Fiodor bunurile ipotecate, achitând parțial datoriile aferente contractului de credit.

Mai indică că, potrivit subpunctului 2.4.2 al contractului de credit, dobânda se calculează de creditor zilnic, începând cu data de acordare a creditului, până la rambursarea lui completă, la soldul datoriei la credit a debitorului.

Totodată indică că, în subpunctul 2.4.3 al contractului de credit, s-a prevăzut că debitorul plătește creditorului comision unic anual în mărime de 0.5% din soldul creditului. Iar, potrivit subpunctului 2.5.2 al contractului de credit, în cazul neonorării de către debitor a obligațiilor asumate de rambursare a creditului, dobânzilor și altor sume aferente contractului de credit în termenele și sumele stabilite conform punctului 2.5.1 al contractului, sumele respective se vor considera restante și la acestea se va calcula, începând cu prima zi a restanțelor și până la ziua achitării complete a lor se va percepe o dobândă cu 5% mai mare decât rata dobânzii la creditul în termen prevăzut în contract

Iar potrivit pct. 3.1.2, lit. e) ale contractului de credit menționat, debitorul și-a asumat obligația să răspundă pentru obligațiile de rambursare a creditului, de achitare a dobânzii și a altor plăți conform contractului de credit, cu tot patrimoniul său.

Totodată indică că, la situația din 23.09.2020, datoria lui Ghelici Fiodor față de bancă constituia suma de 124 395.12 lei, inclusiv dobândă nerambursată în sumă de 123,695.12 lei și comisioane de administrare în sumă de 699.54 lei. 1

Menționează, că dobânda calculată pentru perioada 29.12.2007-23.09.2020 a constituit suma de 427,549.39 lei, dintre care a fost rambursată suma de 303,859.81 lei, deci dobânda nerambursată constituie suma de 123 695.12 lei, fapt confirmat prin extrasul din contract anexat.

Prin reclamația nr.C391/E00748 din 09.10.2020, creditorul a solicitat pârâtului achitarea integrală a datoriei. Reclamația băncii a fost recepționată, dar a rămas fără răspuns și satisfacere.

Solicită reclamantul B.C. „Moldova Agroindbank” S.A. încasarea de la Ghelici Fiodor a datoriei în sumă de 124395,12 lei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09 decembrie 2021 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de B.C. „Moldova Agroindbank” S.A..

S-a încasat de la Ghelici Fiodor, în beneficiul B.C. „Moldova Agroindbank”

S.A., datoria formată în temeiul contractului de credit nr. ***** din 03.12.2007, în mărime de 124395,12 lei și taxa de stat proporțional părții admise din acțiune, în mărime de 3731 (trei mii șapte sute treizeci și unu) lei, 85 bani.

În rest cererea de chemare în judecată s-a respins, ca neîntemeiată.

Exercitarea căii de atac:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 23 decembrie 2021, Ghelici Fiodor, a declarat recurs (apel) împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09 decembrie 2021.

Colegiul notează că, potrivit art. 166 alin. (6) din Codul de procedură civilă, cererea de exercitare a unei căi de atac este valabil făcută chiar dacă poartă o denumire incorectă.

Termenul de declarare a apelului:

Conform art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul constată că, apelul a fost declarat cu respectarea termenului legal de contestare, prevăzut de art. 362 Cod de procedură civilă.

Argumentele apelantului:

În motivarea apelului, Ghelici Fiodor a exprimat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, invocând faptul că, cauza a fost examinată în lipsa sa, fiind lipsit de posibilitatea de a-și expune poziția și de a comunica instanței că B.C. „Moldova Agroindbank” S.A. a vândut casa ipotecată în scopul achitării datoriei. Consideră astfel că împrumutul a fost rambursat integral.

De asemenea indică că, în prima instanță neîntemeiat a respins cererea de amânare și a examinat cauza în lipsa sa.

Solicită admiterea apelului, casarea hotărârii, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Poziția părților în cadrul ședinței de judecată:

Apelantul Ghelici Fiodor, a susținut apelul declarat solicitând să fie admis, casată hotărârea primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare, din motiv că nu a participat la examinarea cauzei în primă instanță.

Reprezentantul intimatului B.C. „Moldova Agroindbank” S.A a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe.

Aprecierea instanței de apel:

În corespundere cu art. 373 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În conformitate cu art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Audiind participanții la proces, analizând argumentele apelului prin prisma actelor și circumstanțelor cauzei, raportate la dispozițiile legale incidente speței, Colegiul conchide că apelul este neîntemeiat și urmează a fi respins, din motivele expuse în continuare.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Alin. (3) al aceluiași articol stabilește că circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În acord cu art. 130 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Dispozițiile art. 7 alin. (1) și (2) Cod civil (în redacția în vigoare de la 01 martie 2019), stabilesc că legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs

de realizare la data intrării sale în vigoare.

Așadar, litigiului dedus judecății îi sunt aplicabile prevederile Codului civil în redacția în vigoare până la 01 martie 2019, în condițiile în care raportul juridic între părțile litigioase a luat naștere până la data intrării în vigoare a noii legi civile, nefiind în curs de realizare la data intrării în vigoare a noii legi civile.

Conform art.8 alin.(1) și alin.(2) lit. a) Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile. Drepturile și obligațiile civile apar: din contracte și din alte acte juridice.

Potrivit art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Articolul 572 alin. (2) Cod civil, stabilește că obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Prevederile art. 666 alin. (1) și (2) Cod civil, statuează că contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sunt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Potrivit art.1236 din Codul Civil, prin contractul de credit bancar, o bancă (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei persoane (debitor) o sumă de bani (credit), iar debitorul se obligă să restituie suma primită și să plătească dobânda și alte sume aferente prevăzute de contract.

Articolul 1238 Codul civil al RM (în redacția de până la 01.03.2019) prevede că, în afară de dobândă, părțile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.

Potrivit art.1243 alin. (1) Cod civil al RM, în cazul neexecutării de către debitor la scadență a obligației de restituire a creditului, precum și a obligațiilor de plată a dobânzii și a altor sume aferente, creditorul poate pretinde plata unor penalități de întârziere în modul și în mărimea prevăzute de lege sau de contract.

Din actele cauzei, instanța de apel a constatat că, în baza contractului de credit nr. ***** din 03.12.2007, Ghelici Fiodor a primit de la B.C. „Moldova Agroindbank” S.A. (filiala Miron Costin) un credit în sumă de 300 000 lei, pentru reparația casei de locuit, cu termenul final de rambursare la data de 02.12.2022.(f.d.8-9)

Invocând neonorarea obligațiilor asumate B.C. „Moldova Agroindbank” S.A. s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitând încasarea de la Ghelici Fiodor a datoriei în mărime de 143 303 lei.

Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță a conchis despre temeinicia parțială a acțiunii dispunând încasarea de la Ghelici Fiodor a datoriei în mărime de 124395, 12 lei și taxa de stat proporțional părții admise din acțiune, în mărime de 3731,85 lei.

Exprimându-și dezacordul cu hotărârea instanței de fond, Ghelici Fiodor a contestat-o cu apel, invocând argumentele expuse supra.

Astfel, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, constată că aceasta urmează a fi menținută, ori, concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanțele cauzei și normele de drept material au fost aplicate corect.

Din materialele cauzei s-a stabilit că, la 03 decembrie 2007 între B.C. „Moldova-Agroindbank” S.A. și Ghelici Fiodor a fost încheiat contractul de credit nr. *****, obiectul căruia îl constituie acordarea unui credit pe termen lung, în sumă de 300 000 lei.

Potrivit pct. 2.4.1 și pct. 2.4.2 al contractului de credit încheiat între B.C. „Moldova-Agroindbank” S.A. și Ghelici Fiodor, s-a stabilit că, pentru utilizarea creditului debitorul plătește creditorului o dobândă cu rata flotantă stabilită inițial în mărime de 16% anual. Dobânda la credit se calculează de creditor zilnic, începând cu data de acordare a creditului, până la rambursarea lui completă, la soldul datoriei la credit a debitorului.

Totodată, potrivit punct. 2.5.2 al contractului de credit, în cazul neonorării de către debitor a obligațiilor asumate de rambursare a creditului, de achitare a dobânzii și altor sume aferente creditului în termenele stabilite conform punct. 2.5.1 al contractului de credit, sumele respective se vor considera restante și la aceste sume, se va calcula, începând cu prima zi a restanței și până la ziua achitării complete a ei și se va percepe o dobândă cu 5 % mai mare decât rata dobânzii la credit restant.

De asemenea, în contractul de credit părțile la pct. 2.4.3 au prevăzut și plata de către debitor către creditor a unui comision de administrare în mărime de 0,5% anual din soldul creditului, și care constituie suma de 699,54 lei.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit că, B.C. „Moldova-Agroindbank” S.A. și-a onorat obligațiunea contractuală și a transmis în proprietate lui Ghelici Fiodor suma de bani în mărime de 300 000 lei, însă pârâtul/apelant Ghelici Fiodor, nu și-a îndeplinit obligațiunile asumate față de creditor în conformitate cu prevederile contractului de credit, admitând restante la plata creditului și a plăților aferente.

Potrivit extrasului de cont se constată că dobânda calculată pentru perioada 29.12.2007 -23.09.2020 a constituit suma de 427549,39 lei, dintre care a fost rambursată suma de 303859,81 lei, urmare a înstrăinării bunului imobil ipotecat,

respectiv dobânda restantă conform contractului de credit nr. ***** din 03.12.2007, constituie suma de 123 695,12 lei. (f.d. 99-104)

Colegiul menționează că, la caz s-a constatat cu certitudine atât existența între părți a relațiilor contractuale, precum și executarea corespunzătoare a obligațiilor de către bancă. Totodată, s-a stabilit neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor contractuale de către Ghelici Fiodor, care, deși, a primit creditul contractat, nu a îndeplinit în modul corespunzător obligația de rambursare a acestuia și a plăților aferente, admitând restanțe.

În consecință, Colegiul civil constată că, concluzia primei instanțe privind admiterea pretențiilor formulate de B.C. „Moldova-Agroindbank” S.A. este bazată pe normele de drept material aplicabile speței, pe probe concludente, utile și pertinente și corespunde prevederilor legislației în vigoare, care a cercetat pertinent probele administrate la materialele cauzei și corect a soluționat litigiul dat în conformitate cu art. 130 CPC. Iar, apelantul nu a invocat nici un argument care ar putea răsturna concluzia dată de instanța de fond.

Cu referire la argumentul apelantului Ghelici Fiodor privind necesitatea remiterii cauzei la rejudecare, instanța de apel reține că, legislația procesual civilă prevede că, instanța de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanță doar o singură dată, în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b) (cauza a fost judecată de instanță în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată). La caz însă pârâtul Ghelici Fiodor a fost legal citat despre locul, data și ora ședinței de judecată.

Totodată Colegiul respinge argumentele apelantului Ghelici Fiodor precum că, i-a fost încălcat dreptul al apărare prin faptul că nu a participat în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, or, cauza s-a aflat pe rolul instanței de judecată o perioadă îndelungată de timp, acțiunea fiind depusă încă la 22 iunie 2018, iar hotărârea a fost pronunțată la 09 decembrie 2021. În cauza dată au fost stabilite mai multe ședințe de judecată la care pârâtul, fiind legal citat nu s-a prezentat și nu a comunicat instanței motivele neprezentării.

De asemenea, instanța de apel accentuează că, deși acesta a cunoscut despre acțiunea înaintată pârâtul a manifestat indiferență față de proces, nu a depus referință și în ședințele de judecată nu s-a prezentat. În acest sens Colegiul menționează că, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. (art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă.)

În aceste condiții, Colegiul consideră că prima instanță întemeiat și legal a respins cererea de amânare formulată de pârâtul Ghelici Fiodor, a treia la număr și a purces la examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Totodată Colegiul consideră că, omisiunea pârâtului Ghelici Fiodor de a depune referință asupra acțiunii depusă de B.C. „Moldova Agroindbank” S.A. cu expunerea argumentelor și anexarea probelor confirmative, precum și neprezentarea pârâtului în ședințele de judecată, nu poate fi considerată ca fiind o încălcare din partea instanței.

Mai mult ca atât, în temeiul art. 372 CPC, Colegiul civil relevă că procedura de apel are caracter devolutiv, iar apelantul este îndreptățită să-și formuleze apărarea în fața instanței de apel, astfel, la caz urmează de accentuat Ghelici Fiodor deși invocat critici asupra hotărârii primei instanțe, careva probe nu a prezentat.

Prin urmare, instanța de apel are obligația să verifice, în limitele cererii de apel, stabilirea situației de fapt și aplicarea legii de către prima instanță, având posibilitatea de completare a probelor administrate de prima instanță, precum și administrarea probelor noi propuse în condițiile art. 372 alin. (1) Cod de procedură civilă dacă sunt necesare pentru soluționarea cauzei.

Deci, dispoziția art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă, statuează caracterul devolutiv al apelului, cale ordinară de atac ce are ca principală trăsătură aducerea litigiului în fața instanței de apel ca instanță de fond în limita cererii de apel, adică i se transmite dreptul de a judeca cauza de la o instanță de fond la o altă instanță ierarhic superioară și astfel, are obligația de a rejudeca fondul acesteia.

Colegiul reține că, pe parcursul examinării cauzei în primă instanță, cât și în instanța de apel, probațiunea în contradictoriu de către Ghelici Fiodor nu a fost executată, deși acesta a cunoscut despre cauza pendinte și a fost îndreptățit să aducă dovezile de confirmare a achitării sumelor restante.

În circumstanțele expuse, Colegiul consideră că, soluția oferită de prima instanță, este justă. În opoziție, apelantul nu a prezentat argumente verosimile și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță. Astfel, în lipsa unor argumente coerente și convingătoare, precum și a unui suport probator de natură să răstoarne soluția adoptată pe caz, Colegiul conchide că instanța de fond a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și a aplicat corect normele de drept material și procedural, hotărârea fiind în concordanță cu art. 239-240 din Codul de procedură civilă.

Din aceste motive, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul și a menține hotărârea primei instanțe, care este legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 385 lit. a), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

DECIDE :

Se respinge apelul declarat de Ghelici Fiodor

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09 decembrie

2021, emisă în cauza civilă la acțiunea înaintată de B.C., „Moldova Agroindbank” S.A către Ghelici Fiodor cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Guzun

Judecătorii

Victoria Sîrbu

Buhnaci

Virgiliu